

Załącznik nr 26
„minimalny zakres opisu produktu finalnego grantu/innowacji społecznej”
opracowany przez Grantobiorcę
Załącznik nr 26c
„opis pomysłu”
opracowany przez Inkubator
w ramach projektu
CZAS NA STAŻ – granty dla innowatorów społecznych
oferujących nowe rozwiązania praktycznej nauki zawodu
w przejściu z edukacji do pracy

OPIS PRODUKTU FINALNEGO

Skrócony tytuł pomysłu – innowacji społecznej

Tytuł: **Staże MIĘDZYKULTUROWE** – model projektowania staży zawodowych z udziałem społeczności romskich

OPIS produktu finalnego

PROBLEM, na który odpowiada produkt finalny

Należy krótko opisać problem, który rozwiązuje produkt finalny:

Rozwiązaniem jest model projektowania staży zawodowych z udziałem społeczności romskich zarówno w roli stażysty jak i pracodawcy, w zależności od wariantu stażu. Innowacja kreuje scenariusze i programy praktyk zawodowych w czterech wariantach stażu, w zależności od statusu stażysty i opiekuna (społeczność romska lub inni mieszkańcy) wypracowane w oparciu o rekomendacje ze staży przeprowadzonych w czterech konfiguracjach sprzyjając integracji zawodowej lokalnych społeczności. Rozwiązanie odpowiada na bariery grupy docelowej jaką jest społeczność romska w kontynuowaniu edukacji i wchodzeniu na rynek pracy. Społeczność ta zagrożona jest przedwczesnym kończeniem edukacji, wypadaniem z systemu edukacji co utrudnia im wejście na rynek pracy. Dodatkowo wejście na rynek pracy jest utrudnione różnicami kulturowymi, stereotypami na temat uczciwości „Cyganów”, co utrudnia im zdobywanie doświadczeń praktycznych – po prostu pracodawcy nie chcą ich przyjąć na staż do swojej firmy. Innym poważnym wyzwaniem jest dostosowanie oferty edukacyjnej staży do faktycznych potrzeb edukacyjnych, aspiracji zawodowych młodych ludzi ze społeczności romskiej. Innym obszarem oddziaływania innowacji jest udostępnienie środowisk pracy w zawodach, firmach, nieformalnych działalnościach wytwórczych społeczności romskiej, co pozwalałoby tej społeczności zrozumieć istotę, wagę kształcenia praktycznego młodych Cyganów w firmach lokalnych. Poprzez osobiste doświadczenie edukacji praktycznej, dzielenie się swoim dziedzictwem kulturowym, rzemiosłem starsi przedstawiciele społeczności romskiej, którzy są autorytetem, będą mogli doświadczyć zalet edukacji w miejscu pracy, przez co z większym entuzjazmem będą wspierać edukację praktyczną swoich dzieci w lokalnych firmach. Analogicznie, na zasadach lustrzanej zależności, lokalna społeczność uczestnicząca w stażach zawodowych w działalności romskiej, będzie mogła przełamać stereotypy i nieufność wobec tej społeczności, mając okazję do odwzajemnienia aktywności edukacyjnej w modelu edukacja za edukacją, zaufanie za zaufaniem. Innowacja odpowiada więc na bariery edukacyjne związane z wykluczeniem społecznym i stereotypami kulturowymi.

ELEMENTY, z których składa się innowacja/produkt finalny

Należy wskazać elementy składowe produktu finalnego, części modelu, etapów rozwiązania, narzędzi:

Rozwiązanie opiera się kilku formach wsparcia, stanowiących jednocześnie podstawowe elementy innowacji:

1. **STAŻ MIĘDZYKULTUROWY** jest podstawową formą wsparcia innowacji – jest organizowany z udziałem przedstawiciela społeczności romskiej i lokalnej społeczności. Celem zwiększenia wartości poznawczej eksperymentu mieszane formuły stażu (stażysta romski – firma lokalna; stażysta lokalny – firma romska) skonfrontowane zostaną z parami homogenicznymi (stażysta romski – firma romska; stażysta lokalny – firma lokalna) realizującymi staż w tym samym czasie w tych samych warunkach społeczno-gospodarczych, wraz z rekomendacjami wykorzystania dobrych praktyk oraz analizy porównawczej tych czterech formuł stażu. Jest to edukacyjna forma wsparcia.
2. **MODELOWE PROGRAMY STAŻY DLA SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ** są dodatkową formą wsparcia. Jest to wsparcie o charakterze organizacyjnym i logistycznym z wykorzystaniem dobrych praktyk i specyfiki kulturowej gminy, zawodu.
3. **PROGRAM MIĘDZYKULTUROWYCH WARSZTATÓW LOKALNYCH** jest trzecią formą wsparcia składającą się na innowację będzie. Przygotowuje do zakontraktowania zrealizowania staży zawodowych w formule fokus grupy, festynu, targu prezentującego produkty i usługi firm przyjmującej na staż, w tym produkty i usługi wypracowane przez stażystów. Jest to kooperacyjna forma wsparcia na poziomie partnerstwa lokalnego. Formy te zapewnią uczestnikom stażu zdobycie doświadczenia zawodowego praktycznego w całkowicie niedostępnym dotąd środowisku pracy, które zostanie otwarte poprzez zaproponowane 3 formy wsparcia składające się na innowację, czyli formę edukacyjną (staż), formę organizacyjną (model stażu z podręcznikiem) oraz formę kooperacyjną (warsztaty lokalne). Dodatkowo do udziału w stażu lub warsztatach zaproszone zostaną osoby z niepełnosprawnością lub osoby starsze, prezentujące wyroby rękodzieła (główną grupą dyskryminowaną są Romowie).

NARZĘDZIA, przygotowane do wykorzystania przez przyszłych użytkowników innowacji

Należy krótko scharakteryzować narzędzia innowacji rekomendowane do przyszłych zastosowań:

Użytkownik chcący zastosować innowacje w praktyce może skorzystać z następujących narzędzi wdrożeniowych:

1. **PODRĘCZNIK WDROŻENIOWY** z opisem sytuacji Romów na rynku pracy i w edukacji, model funkcjonowania praktyk w branży gastronomicznej oraz programy 4 staży w parach mieszanych zgodnie z założeniami modelu wraz ze wskazaniem kluczowych różnic kulturowych, które powinny być uwzględnione w trakcie organizacji i realizacji staży;
2. **SCHEMAT POWIĄZAŃ** z rekomendacjami dotyczącymi tworzenia lokalnego partnerstwa na rzecz włączenia Romów w edukację i pracę z zaangażowaniem społeczności lokalnej i wymiany kulturowej.

ZASTOSOWANIE produktu finalnego

UŻYTKOWNICY, którzy będą mogli wykorzystać produkt finalny

Należy wskazać kluczowych oraz alternatywnych użytkowników produktu finalnego:

Użytkownikami rozwiązania są organizacje pozarządowe wspierające lub reprezentujące kulturę Romów, którym zależy na edukacji i przeciwdziałaniu wczesnemu wykluczeniu edukacyjnemu tej społeczności. Alternatywnym użytkownikiem mogą być pracodawcy, w szczególności rzemiosło poszukujący nowych adeptów zawodu (czeladników, mistrzów) w sytuacji wymierania niektórych zawodów rzemieślniczych związanych z dziedzictwem kulturowym. Kolejnym użytkownikiem mogą być też szkoły zawodowe funkcjonujące na terenach różnorodnych kulturowo lub obszarach przygranicznych, chcące zwiększyć uczestnictwo mniejszości narodowych lub lokalnych społeczności romskich w kształceniu praktycznym i edukacji zawodowej.

ODBIORCY, do których kierowana jest innowacja:

Należy wskazać kluczowych oraz alternatywnych odbiorców produktu finalnego:

Bezpośrednim odbiorcą innowacji są społeczności romskie korzystające z integracji społecznej, edukacyjnej i zawodowej oraz efektów przełamywania stereotypów i korzyści z wymiany kulturowej, promocji kultury romskiej a w szczególności produktów i usług, które można komercjalizować w większym zakresie w ramach działalności gospodarczej lokalnej społeczności. Pośrednim odbiorcą innowacji są społeczności lokalne osiągające większą integrację, budującą kapitał społeczny związany ze współpracą i wymianą kulturową oraz różnorodnością i dziedzictwem kulturowym, na którym można opierać i rozwijać lokalny produkt regionalny. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i edukacyjnemu przynosi bowiem korzyści dla całej lokalnej społeczności, w której wzrasta społeczność romska. Odbiorcą innowacji mogą też być przedsiębiorcy poszukujący nowej oferty produktów i usług opartych na walorach lokalnego dziedzictwa kulturowego.

DZIAŁANIA konieczne dla zastosowania/wdrożenia innowacji:

Należy wymienić etapami podstawowe działania użytkownika niezbędne do zastosowania produktu:

Do wdrożenia rozwiązania konieczne jest podjęcie działań lokalnych w metodzie trzech kroków tworzenia warunków do realizacji staży międzykulturowych:

1. ZAWIĄZANIE WSPÓŁPRACY LOKALNEJ poprzez warsztaty, festyny i targi – następnie
2. ZAPROJEKTOWANIE PROGRAMÓW STAŻY w oparciu o modelowy instruktaż a następnie
3. REALIZACJA STAŻY W PARACH MIESZANYCH z wykorzystaniem poradnika i narzędzi do opisu rezultatów staży i ich promocji na targach gminnych. W ten sposób formy wsparcia przewidziane w modelowej innowacji zataczają krąg wychodząc i wracając do kontekstu lokalnej społeczności, w którym to kręgu osoby, indywidualni członkowie tej społeczności zdobywają nowe kompetencje i szanse rozwojowe.

KOSZT zastosowania innowacji:

Należy oszacować przybliżony koszt zastosowania innowacji w praktyce (poza projektem) w przeliczeniu na 1 uczestnika (odbiorcę) lub miesiąc funkcjonowania rozwiązania w działalności przyszłego użytkownika:

Podstawowym kosztem zastosowania innowacji jest koszt zawiązania lokalnego partnerstwa, w szczególności prowadzenia spotkań, których celem jest zidentyfikowanie par do staży międzykulturowych oraz opracowania programów staży w w kolejnych branżach. W przypadku realizacji staży w branży gastronomicznej można skorzystać z gotowych programów staży, jednak w każdej innej branży lub zawodzie warto przewidzieć koszt konsultacji lub opracowań programów zgodnie z ideą empowerment. Pozostałe koszty są typowe dla tradycyjnych staży, w zależności od przyjętego modelu finansowania (koszty opiekuna, stypendia stażowe, koszty utworzenia lub wyposażenia stanowiska stażu). Istotnym elementem kosztu są koszty zorganizowania targów lub festynu promującego produkty lub usługi wypracowane w ramach stażu, jednak w tym przypadku można skorzystać z istniejącego programu targów lub festynów a koszty ograniczą się do kosztów wynajęcia stoiska targowego i dowolnie wybranych, według możliwości, kosztów promocji stoiska lub produktów, zaproszeń na festyn lub targi, które można dystrybuować w oparciu o potencjał i kontakty lokalnego partnerstwa zawiązanego na potrzeby przygotowania programów stażowych.

MODYFIKACJE produktu finalnego

ZAKRES MOŻLIWYCH ZMIAN produktu finalnego:

Należy wskazać zakres możliwych zmian w produkcji, narzędziach (z zachowaniem efektywności rozwiązania):

Model przygotowania staży kulturowych daje duże możliwości modyfikowania rozwiązania adekwatnie do potrzeb i pomysłowości użytkownika. Przede wszystkim można modyfikować programy stażowe, gdyż te powinny być opracowane lokalnie z udziałem członków lokalnego partnerstwa oraz pracodawców przyjmujących na staż. Podobnie, skład, program lub cele lokalnego partnerstwa mogą być ustalane według diagnozowanych potrzeb, w szczególności partnerstwo może działać na etapie promocji efektów staży we wspólnej organizacji festynów, targów czy stron internetowych z opcją e-sprzedaży czy sklepu internetowego z produktami wytworzonymi na stażach w branżach lub zawodach związanych z wytwarzaniem produktów czy rękodziełem.

ROZWÓJ produktu finalnego i REKOMENDACJE do dalszych prac:

Należy wskazać obszary dalszego rozwoju rozwiązania lub dostosowania do innych problemów lub odbiorców:

Kluczowym obszarem rozwoju rozwiązania jest jego skalowanie poza specyfikę społeczności romskiej. Rozwiązanie może być zastosowane na potrzeby rzemiosła podejmującego się promocji zawodów ginących i mało popularnych. Innowacja mogłaby być rozwijana także na inne społeczności czy mniejszości narodowe na terenach zróżnicowanych kulturowo i terenach przygranicznych a być może mogłaby być ważnym instrumentem wsparcia edukacyjnego emigrantów i uchodźców w obliczu problemów migracyjnych związanych z zmianami gospodarczymi i ekologicznymi zwiększając integrację i asymilację w regionach najbardziej dotkniętych tym problemem, stanowiąc instrument edukacji kulturowej.

OPIS INNOWACJI

POMYSŁ

Skrócony OPIS:

Model projektowania staży zawodowych na styku kultur z udziałem społeczności romskich w roli stażysty lub pracodawcy. Rozwiązanie oferuje scenariusze i programy praktyk zawodowych w czterech wariantach stażu w zależności od statusu i reprezentowanej społeczności przez stażystę lub opiekuna stażu oraz programy i narzędzia współpracy lokalnej instytucji na rzecz przygotowania specjalnych programów staży międzykulturowych sprzyjającej integracji zawodowej przedstawicieli odrębnych kultur w jednej społeczności lokalnej.

Dla Kogo?

Dla organizacji związanych z dziedzictwem kulturowym, reprezentujących mniejszości narodowe, instytucji działających na terenach przygranicznych, wspierających emigrantów lub uchodźców.

Kontakt i wsparcie użytkowników:

Pomysł i realizacja testu: Fundacja Dialog i Porozumienie.

Inkubator: Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr, ul. Spółdzielcza 8, 15-441 Białystok, fundacja@bfkk.pl, +48 85 653 77 00, www.bfkk.pl, www.czasnastaz.edu.pl, Koordynator: Michał Skarzyński